

خبرنامه هفتگی

مدیریت تعارض منافع

شماره بیست و پنجم - ۲۲ تا ۲۸ آذر ۱۳۹۹

مرکز توانمندسازی حاکمیت و جامعه جهاد دانشگاهی
۲۹ آذر ۱۳۹۹

۲۵

بنام خداوند جان و آفریننده

خبرنامه هفتگی مدیریت تعارض منافع

شماره بیست و پنجم - ۲۲ تا ۲۸ آذر ۱۳۹۹

مجموعه مطالعه و پایش تعارض منافع در ایران - ۲۵

مرکز توانمندی سازی حاکمیت و جامعه جهاد دانشگاهی

۲۹ آذر ۱۳۹۹

فهرست مطالب

- درآمد: طرح یا لایحه مسئله این است ۲
- تعارض منافع؛ خطر در کمین قانون نظارت بر رفتار نمایندگان..... ۷
- لوايح شفافيت، مبارزه با فساد و تعارض منافع در اولويت مردم است..... ۸
- تعارض منافع نمايندگان، سد راه اصلاح ماده ۸ لايحه كانون وکالت..... ۸
- ام المسائل کشور تعارض منافع است..... ۹
- مهره چینی نمایندگان، آغاز تعارض منافع است ۹
- تعارض منافع در مجوزدهی صنفی، موجد انحصار ساختاری است..... ۹
- فساد و تعارض منافع؛ منفعت طلبی در نظام اداری دلیل بروز فساد..... ۱۰
- حکمرانی فسادستیز مرهون مدیریت تعارض منافع است..... ۱۰
- استعفای رئیس سازمان فناوری شهرداری تبریز به علت تعارض منافع..... ۱۱
- شفافیت آرای نمایندگان می تواند تعارض منافع ایجاد کند..... ۱۱
- بخشنامه مدیریت تعارض منافع برای کارکنان منطقه آزاد ماکو..... ۱۲
- تعارض منافع یکی از مشکلات مهم کشور است ۱۲
- لایحه مدیریت تعارض منافع، حلال مشکلات کشور در سطوح مدیریتی ۱۳
- در اصلاح ساختار بودجه، نوعی تعارض منافع وجود دارد..... ۱۳
- برای مدیریت تعارض منافع طرح مجلس و لایحه دولت ادغام شود..... ۱۴
- اجرای بخشنامه‌ی تعارض منافع در بهزیستی، کار مهم و ارزشمند است..... ۱۴
- دومین گزارش شهروندی از مصداق تعارض منافع در نظام مهندسی ساختمان ۱۵
- تحلیل تعارض منافع در فضای مجازی: دولت و مجلس یازدهم؛ سرنوشت یک لایحه غیرسیاسی! ۱۸

درآمد: طرح یا لایحه مسئله این است ...

حسین خدایپرست

چند هفته‌ای است که مناقشه بر سر اعلام وصول لایحه‌ی مدیریت تعارض منافع دولت (در کنار شمار دیگری از لوایح) در مجلس بالا گرفته است. دولت می‌گوید سه لایحه به مجلس ارسال شده و مجلس اعلام وصول نمی‌کند. از آن طرف مجلس می‌گوید لایحه‌ای برای ما ارسال نشده است که اعلام وصول کنیم. دقیق‌تر بگوییم: دولت اعلام کرده است که سه لایحه «شفافیت»، «مبارزه با مفسد و سالم‌سازی نظام اداری» و «نحوه مدیریت تعارض منافع در انجام وظایف قانونی و ارایه خدمات عمومی» را به مجلس ارسال کرده است اما مجلس منکر چنین مسئله‌ای است.

نگارنده گرچه در ادامه به بررسی صدق گفته‌های هر یک از طرفین خواهد پرداخت، اما بیشتر قصد دارد به مسئله سیاسی کاری بین مجلس و دولت که از بیرون به دعوایی غیرضروری شبیه است، ولی از درون خود گویای تعارضات منافع شدید بین دولت و مجلس است، بپردازد.

قصه از سال گذشته و مجلس دهم آغاز شد. دولت این سه لایحه را به مجلس قبل ارسال کرد. اما مجلس دهم که در پایان دوره خود به سر می‌برد و از طرفی کشور در شرایط اضطراری کرونا قرار داشت نتوانست و یا نخواست که به بررسی این سه لایحه بپردازد.

مجلس یازدهم خردادماه بر سر کار آمد. ۸ تیرماه ۹۹ بود که دولت به صورت رسمی از مجلس درخواست کرد که ۶۸ لایحه اولویت دار را مورد بررسی قرار دهد. (اینجا). معاون پارلمانی رئیس جمهور صراحتاً از مجلس می‌خواهد که سه لایحه‌ای را که فوریت آنها مطرح شده است، هر چه زودتر مورد بررسی قرار دهند. پس از آنکه مجلس به درخواست معاونت پارلمانی رئیس جمهور اعتنای چندانی نمی‌کند، رئیس جمهور لوایحی را که آذرماه پارسال به مجلس دهم با ریاست دکتر لاریجانی ارسال کرده بود، مجدداً به مجلس یازدهم به ریاست دکتر قالیباف ارسال می‌کند.

مجلس اما کماکان این لوایح را که قید دو فوریت داشته‌اند، بی پاسخ می‌گذارد. مجدداً در ۲۹ مردادماه معاون پارلمانی ریاست جمهوری از مجلس درخواست می‌کند که در راستای اجرای ماده (۱۰۰) قانون آیین‌نامه داخلی مجلس شورای اسلامی بررسی لوایح فوریت‌دار را در دستور کار قرار دهد. (اینجا)

خلاصه آنکه بررسی این لوایح تا چند روز پیش که رئیس‌جمهور نسبت به عدم بررسی لوایح دولت در مجلس اظهار گلایه کرده بود، رسماً اعلام نشده بود. اما احمد امیرآبادی فراهانی عضو هیئت رئیسه مجلس سه شنبه ۲۵ آذرماه اظهارات رئیس‌جمهور را کم‌لطفی دانست و اظهار داشت: ۹۳ لایحه از سوی دولت به مجلس داده شده و ۷۰ لایحه را در یک روز و با یک نامه اعلام وصول کردیم.

در ادامه اما امیرآبادی فراهانی جمله‌ای را بیان می‌کند که می‌توان از آن نقطه افتراق دیدگاه مجلس و دولت را فهمید: «۷ لایحه دولت به قانون تبدیل شده و به رئیس‌جمهور اعلام می‌کنم که بهتر است نسبت به مجلس کم‌لطفی نکند و لوایح غیرمعیشتی و اقتصادی به مجلس ندهد.»

به عبارت بهتر ادعای مجلس این است که بخشی از این لوایح را به دلیل آنکه غیرمعیشتی و غیراقتصادی می‌داند، در اولویت بررسی قرار نمی‌دهد. نگارنده منکر این موضوع نیست که دولت در زمینه معیشت و اقتصاد کارنامه‌ای قابل قبول ندارد، اما شواهدی وجود دارد که نشان می‌دهد مسئله مجلس هم آن‌طور که ادعا می‌شود معیشت و اقتصاد مردم نیست.

واقعیت این است که برای مثال سه لایحه مذکور در بالا، مستقیماً به مسئله فساد، رانت و انحصار مربوطند. ناگفته پیداست که فساد، رانت و انحصار زیربنای فقر و نابرابری‌اند. رفع فقر وابسته به واریز مستقیم یارانه و بسته معیشتی به حساب مردم نیست. بلکه مسئله پیچیده این است که چگونه ساختارهای بازتولیدکننده فقر، انحصار و رانت را بشکنیم و ساختارهایی که موقعیت‌های برابر برای رشد افراد فراهم می‌کند، ایجاد کنیم.

یکی از دلایلی که از نظر نگارنده شائبه عدم حسن‌نیت مجلس را به ذهن متبادر می‌سازد اظهار نظر سخنگوی کمیسیون اجتماعی است. بابایی ادعا می‌کند: «زمانی که طرح تعارض منافع در کمیسیون مطرح شد دولت برای این که مانع اقدام مجلس باشد فوری لایحه‌ای در این مضمون به مجلس ارائه کرد، اما با تدابیری که کمیسیون اندیشید لایحه دولت با طرح مجلس تلفیق شد تا این طرح به حاشیه نرود.» (اینجا)

در این اظهار نظر دست کم دو خلاف واقع هست: اول اینکه طرح مجلس در مورد مدیریت تعارض منافع در اسفندماه ۹۷ اعلام وصول شده است، در حالی که دولت از یک سال قبل از درباره پیش‌نویس لایحه مدیریت تعارض منافع، نظرخواهی کرده بود (اینجا) و اساساً قصدی هم نداشت که مانع اقدام مجلس شود. دوم اینکه طرح و لایحه برخلاف ادعای ایشان تلفیق نشده و مجلس در حال بررسی طرح است!

بررسی‌های نگارنده نشان می‌دهد که هم طرح از نقاط قوت خوبی برخوردار است و هم لایحه و البته هر دو دارای نقاط ضعفی نیز هستند. مجلس و دولت به جای سیاسی‌کاری بهتر است به توصیه مرکز پژوهش‌های مجلس عمل کرده و بر سر یک میز بنشینند و نقاط قوت طرح و لایحه را تجمیع و نقاط ضعف را برطرف کنند. در ادامه به ذکر برخی از نقاط قوت طرح و لایحه می‌پردازم.

یکی از نقاط قوت لایحه این است که کلیه کارکنان اشخاص حقوقی مندرج در لایحه را مشمول تعارض منافع دانسته، در حالی که طرح صرفاً بر رئیس، مدیر، مسئول یا مقام‌های هم‌تراز تأکید کرده است. به عبارت بهتر لایحه جامعیت بیشتری دیده است. مثلاً در شهرداری‌ها در بسیاری از مواقع نه شهردار و مدیران نواحی، بلکه این خود کارمندان هستند که با پیمانکاران بیرونی ارتباط دارند. در بسیاری از نهادهای دیگر نیز می‌توان موارد مشابه را که کارمندان از جایگاه دولتی خود سوءاستفاده کرده و با بخش خصوصی ارتباط می‌گیرند، مشاهده کرد.

از طرف دیگر طرح این نقطه قوت را داراست که نهادهای عمومی را با دقت بیشتری دسته‌بندی کرده است در حالی که لایحه با معیاری که زیاد مشخص نیست برخی از سازمان‌های وابسته به قوای سه‌گانه را مشمول قانون دانسته است. یکی از مهم‌ترین تفاوت‌های لایحه و طرح در ضمانت اجرایی اداری و مالی است. در طرح، سازوکار مناسب عملی برای مدیریت تعارض منافع پیش‌بینی نشده است و به نظر مناسب‌تر است که برای مدیریت تعارض منافع از سازوکار لایحه استفاده شود. به عبارت بهتر در طرح مشخص نیست که فرآیند کشف موقعیت تعارض منافع کارمند، مدیر یا مسئول چگونه است و با چه سازوکاری تنبیهات مقرر در طرح همچون انفصال از خدمت اجرایی می‌شود. در حالی که در لایحه هیئت‌های مدیریت تعارض منافع این وظیفه را بر عهده دارند.

اما یکی از تفاوت‌های اصلی طرح و لایحه وجود هیئت‌های مدیریت تعارض منافع در لایحه و مدیریت تعارض منافع توسط آنهاست. اگرچه وجود چنین هیئت‌هایی مفید و موثر است، اما اینکه این هیئت‌ها زیر نظر سازمان دولتی تشکیل می‌شوند، احتمال به وجود آمدن موقعیت‌های تعارض منافع را برای خود این هیئت‌ها بالا می‌برد. مرکز پژوهش‌های مجلس پیشنهاد داده است که با ایجاد نهاد مستقلی که در انجام وظایف خود تحت فشارهای بیرونی قرار نمی‌گیرد

(برای مثال ریاست این نهاد به پیشنهاد رئیس جمهور و تأیید مجلس و رئیس قوه قضائیه به مدت پنج سال منصوب شود) ضمن ایجاد سازوکارهای پیشگیرانه، به صورت شفاف و قاطع با متخلفین قواعد مدیریت تعارض منافع برخورد شود. همچنین لازم به ذکر است که به نظر می‌رسد لایحه نسبت به مواردی از تعارض منافع همچون سفرهای خارجی غفلت کرده در حالی که طرح به خوبی به آنها پرداخته است.

بررسی منصفانه طرح و لایحه حداقل نگارنده را به این نتیجه رسانده است که ضمن اینکه لایحه جامعیت بیشتری نسبت به طرح دارد، در صورت همکاری مجلس و دولت و برطرف کردن نقاط ضعف لایحه با پیشنهادات مجلس می‌توان به قانونی جامع و مانع رسید که بازدارندگی خوبی از فساد، رانت و انحصار داشته باشد. اما نگارنده قویا نسبت به ورود نگاه‌های سیاسی در تدوین لایحه و یا طرح هشدار می‌دهد. یکی از این موارد که در هفته اخیر توسط یکی از نمایندگان مجلس بیان شده است، اضافه کردن دو نهاد ناظر به نهاد ناظر اولیه یعنی سازمان بازرسی است. چنین پیشنهادی از این جهت که مدیریت تعارض منافع در ادبیات جهانی اساساً مفهومی ذیل نهادهای اجرایی و اخلاق حرفه‌ای است و به مقوله امنیت ارتباطی ندارد، می‌تواند بر اجرای حرفه‌ای قانون تاثیرگذار باشد.

و در آخر ...

شکاف بین مجلس و دولت بر همه مردم آشکار است. اما دست‌کم می‌توان بر سر یک چیز توافق داشت. وقتی دولت در حال پرداختن به موضوعی است، مجلس موازی‌کاری نکند و بالعکس. اگر قرار باشد بر سر قانون تعارض منافع که در سایر کشورهای توسعه‌یافته یا در حال توسعه ادبیات روشنی برای آن وجود دارد (مثلاً در کشوری مثل ویتنام از ده سال پیش برای آن قواعد واضح و روشنی وضع شده است)، تعارض منافع پیش بیاید، آنچه این وسط قربانی خواهد شد، حقوق مردم است. مرکز پژوهش‌های مجلس پیشنهاد داده است از آنجا که لایحه دولت کامل‌تر به نظر می‌رسد، مجلس با اضافه کردن و یا اصلاح برخی بندها و مواد، لایحه را تکمیل‌تر کرده و به تصویب برساند. امید است که سیاستگذاران با دوری از سیاسی‌کاری و موازی‌کاری، به مصالح بلندمدت مردم بیندیشند و بر سر قانون تعارض منافع، به تفاهم برسند نه تعارض.

گزیده اخبار، تحلیل‌ها و گزارش‌های هفته گذشته در حوزه تعارض منافع به این شرح است:

 رئیس‌جمهور روحانی با گلایه از عدم رسیدگی به لایحه‌ی مدیریت تعارض منافع در مجلس گفت: مبارزه با فساد، شفافیت و تعارض منافع این سه لایحه ما در اولویت مردم است. مجلس متأسفانه طرح خودش را اهمیت می‌دهد و لوائح دولت اهمیت نمی‌دهد و این کار به نفع ما و کشور نیست.

عباسعلی کدخدایی، سخنگوی شورای نگهبان، در مورد لایحه‌ی مدیریت تعارض منافع دولت گفت: از لحاظ موضوعی کار خوبی است و می‌تواند بسیاری از مشکلات را در کشور در سطوح مدیریتی حل کند و نگرانی‌های مردم را برطرف کند.

علیرضا زاکانی، نماینده‌ی مردم قم در مجلس و رئیس مرکز پژوهش‌ها گفت: ام‌المسائل کشور تعارض منافع است. تعارض منافع امروز باعث شده ما اراده‌ای برای اصلاح نداشته باشیم.

محمد رضا عبدالرحیمی مدیرعامل سازمان منطقه آزاد ماکو به منظور ارتقای سلامت اداری در فرایندهای مربوط به قراردادهای، معاملات و جذب نیروی انسانی بخشنامه مدیریت و پیشگیری از تعارض منافع در منطقه آزاد ماکو را در ۱۳ ماده صادر کرد.

محمد رضا حدادزاده، دادستان انقلاب مرکز استان یزد، گفت برای حل مشکلات و ریشه کن کردن آنها در جامعه باید انحصارها در تمامی حوزه‌ها شفاف شده و تعارض منافع در امور به طور کلی برطرف گردد.

محسن زنگنه، رئیس کمیته اصلاح ساختار بودجه مجلس، بار دیگر وجود تعارض منافع در دولت و مجالس قبلی شورای اسلامی را از موانع اصلاح ساختار بودجه اعلام کرده و به تشریح این موضوع پرداخت.

حمیدرضا پوریوسف، مدیر کل بهزیستی خراسان رضوی، با اذعان به اینکه در مسیر اجرای بخشنامه‌ی مدیریت تعارض منافع در استان با مشکلاتی مواجه شدیم تاکید کرد اجرای دقیق بخشنامه، یک کار مهم و ارزشمند است.

علی طوماری، عضو هیئت مدیره سازمان نظام مهندسی آذربایجان شرقی، بر اساس نامه‌ی وزارت راه و شهرسازی در اجرای بخشنامه‌ی تعارض منافع در نظام مهندسی، از سرپرستی سازمان فناوری شهرداری تبریز استعفا کرد.

مرکز توانمندسازی حاکمیت و جامعه جهاد دانشگاهی - ۲۹ آذر ۱۳۹۹

تعارض منافع؛ خطر در کمین قانون نظارت بر رفتار نمایندگان

خبرگزاری فارس - ۲۲ آذر ۹۹

◀ تعارض منافع در مجلس

اصلاح قانون نظارت بر رفتار نمایندگان، توسط کمیسیون آیین‌نامه داخلی مجلس، روزهای پایانی خود را سپری می‌کند. اما گزارش کارگروه ویژه‌ی رسیدگی به طرح‌های اصلاحی این قانون، بیانگر غفلت نمایندگان از دو ایراد اساسی و بنیادی قانون فعلی یعنی بستر تعارض منافع در هیئت نظارت بر رفتار نمایندگان و همچنین ابهام در حدود مصونیت نمایندگان است.

یکی از مهمترین ایرادات قانون فعلی، مربوط به تعارض منافع موجود در هیئت نظارت بر رفتار نمایندگان است. ترکیب هیأت در قانون فعلی عبارتند از: یکی از نواب رئیس (به انتخاب هیأت رئیسه)، یک نفر از اعضای کمیسیون اصل نود، یک نفر از اعضای کمیسیون حقوقی-قضایی و چهار نفر از سایر نمایندگان (به انتخاب مجلس). همانطور که مشاهده می‌شود، تمامی اعضای این هیئت از میان خود نمایندگان بوده و در واقع نمایندگان، خودشان بر رفتار و امورشان نظارت می‌کنند!

طراحان اصلی طرح‌های اصلاحی قانون نظارت بر رفتار نمایندگان، تا حدودی این معضل را متوجه شده بودند ولی گزارش کارگروه ویژه و همچنین اظهارات اعضای کمیسیون آیین‌نامه داخلی، نشان می‌دهد که ترکیب هیئت نظارت بر رفتار نمایندگان تغییر چندانی نخواهد داشت. تنها تغییری که به نظر می‌رسد اعضای کمیسیون آیین‌نامه داخلی قصد دارند در اینبار ایجاد کنند؛ تعیین دو شرط سابقه قضایی برای عضو کمیسیون قضائی و حقوقی و شرط سابقه حداقل دو دوره نمایندگی یا حداقل چهار سال سابقه مدیریت سیاسی برای چهار نفر از نمایندگان است. اما ساختار این هیأت و انتخاب اعضای آن از میان نمایندگان فعلی، بدون تغییر باقی مانده است. این امر احتمال بروز تعارض منافع صنفی (صنف نمایندگان) و حزبی در هیئت نظارت بر رفتار نمایندگان را تقویت می‌کند. نمونه‌هایی از این دست را می‌توان در موارد دیگری همچون رسیدگی به شکایات مردم نسبت به پزشکان در سازمان نظام پزشکی یا نسبت به اصناف بازار در اتاق اصناف آن شهر مشاهده کرد، که موجب نارضایتی شهروندان و ناکارآمدی ابزار نظارتی در کشور شده است.

در سال‌های اخیر در بسیاری از مواقع، رای هیئت نظارت بر رفتار نمایندگان به گونه‌ای بوده است که از ارجاع پرونده نماینده به دادگاه نیز جلوگیری به عمل آورده است. یکی از جدی‌ترین نمونه‌های از این دست اقدامات این هیئت، صدور حکم برائت برای دو نماینده متهم به فساد در صنعت خودرو است که با آن که قوه قضائیه رأسأ ورود کرده و افراد مذکور را دستگیر کرد اما با ورود هیأت نظارت بر رفتار نمایندگان، پیگیری تخلفات این دو نماینده به پس از دوران نمایندگی موکول شد. در واقع، ملاحظات همکاری و ارتباطی نمایندگان با یکدیگر مانع قضاوت درست در هیئت نظارت مجلس شده است.

لوايح شفافيت، مبارزه با فساد و تعارض منافع در اولويت مردم است

حسن روحانی (رئیس جمهور) - ۲۴ آذر ۹۹

◀ تعارض منافع

ما لوايحي که در مجلس قبلي تصويب نشده بود دو مرتبه فرستاديم براي مجلس و متاسفانه هيچ کدام امروز در دستور کار نيست؛ مبارزه با فساد، شفافيت و تعارض منافع اين سه لايحه ما در اولويت مردم است. مجلس متاسفانه طرح خودش را اهميت مي دهد و لوايح دولت اهميت نمي دهد و اين کار به نفع ما و کشور نيست.

لايحه دولت يک بدنه کارشناسي عظيم و بزرگي دار، د اين بدنه کارشناسي را نمي شود مقايسه کرد با کميسيون هاي مجلس يا يک مرکز بررسي مجلس که يک عده کارشناس نشسته باشند و اين قابل مقايسه با کار دولت نيست. دولت کار کارشناسي عظيم و بزرگي در کنار خودش دارد، لايحه اي که تهيه و بررسي مي شود و البته طبق قانون اساسي مجلس هم مي تواند طرح داشته باشد؛ اصل، داستان لوايح است که بايد اصل باشد حال مواردی هم مجلس لازم می داند به صورت طرح تقديم می کند.

عدم تناسب يعني خواباندن لوايح دولت و پشت سرهم رسيدن به طرح هاي نمايندگان نمي تواند خيلي مفيد باشد ما که حالا بحث مجلس و دولت مطرح اينجا نيست و بحث اين است که به نفع مردم باشد. ما بايد همدیگر را ياری کنیم در آنچه که به نفع ماست هر طرحی هم نماينده ها بدهند، اگر به نفع مردم باشد اگر برای اصلاح امور جامعه باشد، اگر به کمک مردم باشد ما حتما حمايت خواهيم کرد.

✉ خبرگزاری صدا و سیما / روزنامه ایران / سایت وزارت خارجه / پایگاه اطلاع رسانی ریاست جمهوری

تعارض منافع نمايندگان، سد راه اصلاح ماده ۸ لايحه کانون وکالت

پایگاه خبری اختصار - ۲۲ آذر ۹۹

◀ تعارض منافع در مجلس

بارها در گوشه و کنار از تعبير «تعارض منافع» به منظور القای مخالفت کانون هاي وکلای دادگستری با ورود جوانان به حرفه وکالت استفاده می شود، در حالی که کانون هاي وکلای دادگستری اختيار و تاثير کم رنگی در تعيين ظرفيت و يا گزينش داوطلبان حرفه وکالت دارند. نمايندگان مجلس شورای اسلامی به موجب بند ج ذيل ماده ۸ مذکور می توانند پس از گذراندن يک دوره نمايندگی مجلس و با داشتن مدرک کارشناسي حقوق يا گواهي پايان تحصيلات سطوح عاليه از حوزه علميه قم و ۵ سال سابقه کار قضايی پروانه وکالت دريافت کنند. بنا بر اين خود نمايندگان مجلس شورای اسلامی، در قبال موضوع ورود بدون آزمون افرادی که هيچکيک مصداق افراد جويای کار نيستند دارای تعارض منافع جدی هستند. شايد تعداد نمايندگان مجلس شورای اسلامی که با استفاده از بند ج ماده ۸ وارد حرفه وکالت می شوند قابل توجه نباشد، ولی اصلاح نشدن ماده ۸ لايحه قانونی استقلال کانون وکالت موجب شده است تا سالانه عده بسيار زيادی از قضات بازنشسته يا مستعفی و کارمندان بازنشسته بتوانند با استفاده از بندهای ديگر اين ماده وارد حرفه وکالت بشوند.

✉ پایگاه خبری اختصار

ام المسائل کشور تعارض منافع است

علیرضا زاکانی (نماینده قم در مجلس) - ۲۳ آذر ۹۹
◀ کلیات تعارض منافع

ام المسائل کشور تعارض منافع است. تعارض منافع یا مالی است یا سیاسی است یا قبلیگی. تعارض منافع امروز باعث شده ما اراده‌ای برای اصلاح نداشته باشیم، مادامی که اراده‌ای برای اصلاح نداشته باشیم، وضعیت همین است که است؛ لذا ما باید اصلش را اصلاح کنیم.

📌 پایگاه خبری تحلیلی انتخاب / تابناک

مهره‌چینی نمایندگان، آغاز تعارض منافع است

ابوالقاسم جراره (نماینده‌ی اسبق مردم هرمزگان) - ۲۳ آذر ۹۹
◀ تعارض منافع در مجلس

هر دوره‌ای که از مجلس شورای اسلامی گذشت کفه‌ی منافع افراد نسبت به کفه‌ی منافع مردم سنگین‌تر شد. منظور از تعارض منافع مجموعه‌ای از شرایط است که موجب می‌شود تصمیمات و اقدامات حرفه‌ای، تحت تأثیر یک منفعت ثانویه قرار گیرد. اگر خدمت به مردم در اولویت قرار گیرد دیگر شاهد هیچ دعوایی نخواهیم بود. اگر تعارض منافع در انتصابات، سیاست‌ها و موضوعات مختلف شکل گیرد قطعاً در کنار یکدیگر بودن سخت خواهد شد. به عنوان مثال نماینده‌ای می‌گوید مدیری باید در فلان قسمت از سازمانی منصوب شود تا هر کاری را که من می‌گویم، انجام دهد و متوجه شده است که در غیر این صورت از بقیه نمایندگان عقب می‌ماند و این مهره‌چینی‌ها آغاز تعارض است.

📌 گروه خبری دلفین

تعارض منافع در مجوزدهی صنفی، موجد انحصار ساختاری است

تجارت نیوز - ۲۴ آذر ۹۹
◀ کلیات تعارض منافع

انحصار مشاغل دو وجه دارد؛ یکی در اعلام ظرفیت‌های پذیرش و دیگری در اعطای پروانه فعالیت صنفی است. ظرفیت رشته‌های پزشکی مدت‌هاست که بدون تغییر باقی مانده یا در بعضی موارد با تغییرات بسیار کمتر از نیاز جامعه روبرو بوده است. در وکالت و سردفتری هم مدت‌هاست که اعطای پروانه فعالیت صنفی با انحصار عجیبی روبرو است. علاوه بر این یک تعارض منافع عجیب دیگر هم رخ داده است: مراجع قانون‌گذار راجع به صنوف انحصاری، ذی‌نفع انحصار هستند! کمیسیون بهداشت در مجلس متشکل از پزشکان است، کمیسیون حقوقی مجلس هم متشکل از قضات و وکلا؛ معلوم است خروجی این وضعیت قوانینی علیه انحصار پزشکی و وکالت نخواهد بود. دود چنین انحصار ساختاری‌ای به چشم مردم می‌رود.

📌 تجارت نیوز / روزنامه جوان

فساد و تعارض منافع؛ منفعت‌طلبی در نظام اداری دلیل بروز فساد

پریسا زارع (نشریه قدم، دانشگاه تهران، شماره هشتم) - ۲۴ آذر ۹۹
 ◀ کلیات تعارض منافع

بررسی انواع مختلف فسادهای کشف شده بیانگر وجود نقطه اشتراکی میان تمامی این فسادهای است که این وجه اشتراک تعارض منافع نام دارد و بعید است که بتوان مصداقی از فساد را یافت که تعارض منافع پیش‌زمینه و یا مقدمه آن نبوده باشد. چنانچه بدنه حاکمیت تصمیم‌مجدانه و قاطعانه بر مبارزه با فساد و پیشگیری از آن را دارد باید به پیشگیری از بروز موقعیت‌های تعارض منافع به عنوان یک ابزار کاربردی و عملیاتی توجه داشته باشد و موقعیت‌های تعارض منافع را به خوبی شناسایی نموده و با استفاده از قواعد مناسب، اجرای صحیح این قواعد و نظارت قاطع یا موقعیت‌های تعارض منافع را از بین ببرد و یا اینکه این موقعیت‌ها به حداقل برساند تا از این طریق بتواند از وقوع پدیده شوم فساد جلوگیری نمایند.

✉ خبرگزاری دانشجو

حکمرانی فسادستیز مرهون مدیریت تعارض منافع است

محمد صالح نقره کار (کارشناس مسائل حقوقی) - ۲۵ آذر ۹۹
 ◀ کلیات تعارض منافع

با قید تسریع لازم است لایحه تعارض منافع در مجلس بازمینی و تقویت شود تا زمینه سوءاستفاده از قدرت عمومی بر خلاف خیر همگانی به صفر برسد. حکمرانی فسادستیز مرهون مدیریت تعارض منافع است. پیوند قدرت و حقوق ذیل قانون نظم و نسق یافته و آنگاه که بجای تبعیض و زیاده خواهی اقلیت به آرایش عدالت و پیرایش تبعیض صورت بندی میشود، در مسیر سامان دادن حیات اجتماعی و متعادل ساختن منافع معارض در جهت خیر مشترک عموم مردمان منعقد شده و کار ویژه حکمرانی شکل حکومت قانون شایسته می‌گیرد. از این منظر حذف بسترهای نمو فساد و از دسترس خارج کردن ابزاری که کارگزاران قدرت را جسور در تصمیمات فاسد می‌کند، در لایه‌های پید و پنهان حکمرانی شایسته مدخلیت می‌یابد. این پیش‌زمینه بوده است که لایحه «مدیریت تعارض منافع در انجام وظایف قانونی و ارائه خدمات عمومی» در دولت فعلی مطرح شده و به مثابه یک ابزار کنترل توانایی استمرار کارکرد قدرت در مسیر خیر عمومی طراحی گردیده است.

بنده به دو لایحه شفافیت و تعارض منافع امیدوارم و معتقدم در ارتقای کیفیت حکمرانی ایران و میزان اثربخشی دولت، کیفیت تنظیم‌گری، حاکمیت قانون، کنترل فساد و پاسخگویی نقش اساسی خواهند داشت. لایحه تعارض منافع باید در مجلس بازمینی و تقویت شود تا زمینه سوءاستفاده از قدرت عمومی بر خلاف خیر همگانی به صفر برسد. هر چه پیش‌بینی‌های نظارتی و ضمانت‌اجراه‌های بازدارنده و تعقیبی منسجم‌تر و کارآمدتر باشد ضریب نفوذ فساد کاهنده‌تر خواهد بود. تقاضا دارم مجلس محترم با اولویت دادن به موضوع مبارزه با فساد و کارآمدی لایحه تعارض منافع و شفافیت را در اولویت قرار دهند تا در همین دوره شاهد اجرای قانون باشیم.

✉ خبرگزاری ایسنا

استعفای رئیس سازمان فناوری شهرداری تبریز به علت تعارض منافع

علی طوماری (عضو هیئت مدیره سازمان نظام مهندسی آذربایجان شرقی) - ۲۵ آذر ۹۹
◀ تعارض منافع در حوزه‌ی مسکن و شهرسازی

زمانیکه بنده در اردیبهشت امسال از جانب شهردار تبریز به عنوان سرپرست سازمان فناوری اطلاعات و ارتباطات شهرداری تبریز منصوب شدم در تاریخ ۹۹/۲/۴ شخصا به استعلام از وزارت راه و شهرسازی جهت تعیین وضعیت خودم به لحاظ مشمول بودن یا نبودن به تعارض منافع اقدام کردم که وزارت راه و شهرسازی در تاریخ ۹۹/۵/۱۱ طی نامه‌ای اعلام نمود که بنده مشمول این قانون هستم و از آنجاییکه همواره سازمان نظام مهندسی ساختمان برای بنده در اولویت بوده تصمیم به استعفا گرفتم و در تاریخ ۹۹/۰۵/۲۶ استعفای رسمی خودم را به شهردار تبریز ارائه کردم که آقای شهردار نیز با این استعفا تا زمان معرفی مدیر جایگزین و طی مراحل قانونی موافقت کرد ولی فرد جایگزین معرفی نشد و از آنجاییکه نمی‌شد سازمان فناوری اطلاعات و ارتباطات شهرداری تبریز به حال خود رها کرد صرفا جهت پیگیری امورات در آن سازمان حاضر می‌شدم تا اینکه به جهت حساسیت موضوع در تاریخ ۹۹/۷/۲ مجددا استعفای خود را مطرح نمودم که این بار آقای شهردار در تاریخ ۹۹/۷/۷ با استعفای بنده موافقت کرده و من رسماً از مجموعه شهرداری تبریز جدا شدم.

برای تمامی این تاریخ‌ها و موارد بیان شده سند و نامه وجود دارد. حال در این برهه که باید هیئت مدیره به انتخاب هیئت رئیسه اقدام کنند و موضوع مشمول بودن بنده به تعارض منافع مطرح شده است بنده مجددا اقدام به استعلام از وزارت راه و شهرسازی کردم که جواب استعلام طی روزهای آینده خواهد آمد و جواب هر چه باشد قطعاً تمکین خواهم کرد. به هر طریق و با هر روشی خواهان حضور در هیئت مدیره و هیئت رئیسه این سازمان نیستم و قطعاً بیش از هرکس دیگری خواهان اجرای دقیق قانون می‌باشم اما از بدعهدی‌ها، نادرستی‌ها و طرح وارونه و ناصحیح برخی موارد گله‌مند هستم.

📌 پایگاه خبری - تحلیلی سازه خبر

شفافیت آرای نمایندگان می‌تواند تعارض منافع ایجاد کند

احد آزادی خواه (نماینده مردم ملایر) - ۲۵ آذر ۹۹
◀ تعارض منافع در مجلس

شفافیت آرای نمایندگان می‌تواند تعارض منافع ایجاد کند اما شفافیت در عملکرد منتخبان ملت امری مهم است. گاهی نیاز نیست که آرای نمایندگان شفاف باشد زیرا تعارض منافع پیش می‌آید؛ مثلاً در برنامه پنج ساله ششم کوچک‌سازی و چابک‌سازی دولت تبدیل به قانون شده اما بعضی مجموعه‌ها تقاضای استخدام و تبدیل وضعیت دارند که تعارض ایجاد می‌کند؛ اگر نماینده به استخدام رای دهد برخلاف برنامه ششم رفتار کرده اما اگر رای ندهد مردم در حوزه انتخابیه ناراحت می‌شوند لذا خیلی وقت‌ها نماینده مجبور می‌شود اعتقاداتش را زیر پا بگذارد که دوگانگی ایجاد می‌کند.

📌 سایت نماینده

بخشنامه مدیریت تعارض منافع برای کارکنان منطقه آزاد ماکو

منطقه آزاد ماکو - ۲۵ آذر ۹۹

◀ تعارض منافع در حوزه‌ی کسب و کارها و بازرگانی

به منظور ارتقای سلامت اداری در تمامی فرایندها و فعالیت‌ها به‌ویژه فرایندهای مربوط به قراردادهای، معاملات و جلب و جذب نیروی انسانی بخشنامه مدیریت و پیشگیری از تعارض منافع در منطقه آزاد ماکو صادر شد. این بخشنامه به منظور اجرا و لحاظ در اسناد مناقصه و شرایط خصوصی قراردادهای و سایر اسناد اداری سازمان ابلاغ شده و حاوی ۱۳ بند است که برخی از موارد آن به شرح زیر است:

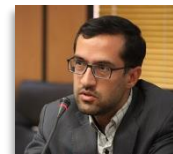
- کارکنان و اشخاصی که به هر نحو در قراردادهای، معاملات، تامین کالا و خدمات، جذب نیروی انسانی و تصویب ضوابط و مقررات در موقعیت تعارض منافع قرار می‌گیرند، به نحوی که منافع شخصی آنان در تضاد با منافع سازمان باشد، موظف به افشا و اظهار آن بوده و نباید به صورت مستقیم یا غیرمستقیم تأثیری در تصمیمات مرتبط با موارد مذکور داشته باشند.
- تمامی اطلاعات مربوط به معاملات متوسط و بالاتر باید در سامانه‌های مربوط، ثبت و به نحو مقتضی در دسترس عموم قرار گیرد. تمامی اطلاعات سجلی و نوع قرارداد و مجوزهای جذب و بکارگیری کارکنان، لازم است در سامانه‌های مربوطه به نحوی که قابل پیگیری و رؤیت باشد، ثبت و ضبط شود.
- فرایند احراز صلاحیت و تهیه لیست‌های کوتاه برای پیمانکاران، مشاوران، تولیدکنندگان و تامین‌کنندگان کالا و خدمات به صورت شفاف، تدوین شود و اطلاعات مربوط به آن در اختیار ذینفعان قرار گیرد. وجود هرگونه تعارض منافع در مورد کلیه مدیران و تصمیم‌گیرندگان مرتبط (در طول دوران مسئولیت و تا دو سال پس از آن) موجب حذف از لیست‌های مذکور در سازمان متبوع شده و تا زمان وجود تعارض منافع نمی‌توانند در لیست قرار گیرند.
- هرگونه کسب منافع و یا همکاری تمامی کارکنان سازمان و شرکت‌های زیرمجموعه، خارج از وظایف و مسئولیت‌های شغلی و ضوابط و چارچوب‌های اداری، با اشخاص حقیقی و حقوقی طرف قرارداد ممنوع است.

🔗 [منطقه آزاد ماکو / اقتصاد ۲۴](#)

تعارض منافع یکی از مشکلات مهم کشور است

محمد رضا حدادزاده (دادستان انقلاب مرکز استان یزد) - ۲۷ آذر ۹۹

◀ کلیات تعارض منافع

تعارض منافع یکی از مشکلات مهم کشور است. برای حل مشکلات و ریشه کن کردن آنها در جامعه باید انحصارها در تمامی حوزه‌ها شفاف شده و تعارض منافع در امور به طور کلی برطرف گردد. هر جا فساد و تخلفی رخ داد اگر گزارش داده شود دستگاه قضا از اعلام‌کننده آن حمایت کرده مشروط بر اینکه اعلام گزارش قصد بردن آبرو از شخص یا اشخاصی نباشد.

🔗 [خبر آنلاین](#)

لایحه مدیریت تعارض منافع، حلال مشکلات کشور در سطوح مدیریتی

عباسعلی کدخدایی (سخنگوی شورای نگهبان) - ۲۹ آذر ۹۹
◀ کلیات تعارض منافع

کدخدایی در پاسخ به سوال خبرنگار ایسنا درباره لایحه "مدیریت تعارض منافع در انجام وظایف قانونی و ارائه خدمات عمومی" و ضرورت تصویب هر چه سریعتر این لایحه گفت: هنوز آن را ندیدیم و نمی توانم اظهار نظر کنم ولی از لحاظ موضوعی کار خوبی است و می تواند بسیاری از مشکلات را در کشور در سطوح مدیریتی حل کند و نگرانی های مردم را برطرف کند و اظهار نظر را بعد از دریافت مصوبه و بررسی آن در شورا اعلام می کنم.

اقتصاد آن لاین

در اصلاح ساختار بودجه، نوعی تعارض منافع وجود دارد

محسن زنگنه (رئیس کمیته اصلاح ساختار بودجه مجلس) - ۲۵ آذر ۹۹
◀ تعارض منافع در نظام برنامه و بودجه

در بحث اصلاح ساختار بودجه، نوعی تعارض منافع وجود دارد. اصولاً بودجه به عنوان اهرم قدرت و حکمرانی در اختیار دولت ها و شخص رئیس جمهورهاست، البته در کشور ما این اهرم در اختیار سازمان برنامه و بودجه است. دولت ها معمولاً در برابر اصلاح ساختار بودجه مقاومت می کنند، زیرا اصلاح ساختار برای آنان آثاری را در پی دارد. از جمله آثار اصلاح ساختار بودجه برای دولت ها، موضوع شفافیت است. دولت ها نمی خواهند درآمدهای آن ها شفاف شود، آن هم نه به این دلیل که از آن سوءاستفاده کنند بلکه درصددند از طریق درآمدهای غیرشفاف برخی اهداف و مطامع سیاسی خودشان را پیش ببرند. در وزارت نفت کاملاً نبود شفافیت در حوزه بودجه های نفتی مشاهده می شود و بعد هم دولت این امکان را پیدا می کند تا از همین منابعی که شفاف نیست هزینه هایی را به یکباره در مواقعی خاص بر خودش تحمیل کند تا از آن بهره سیاسی ببرد. برای مثال، یک مرتبه حقوق برخی اقشار جامعه را خارج از فرایندها و سقف قانونی بودجه افزایش می دهد یا اینکه برخی تسهیلات ویژه را در اختیار افرادی خاص قرار می دهد. وقتی از اصلاح ساختار در بودجه سخن می گوئیم، منظورمان عدالت در تقسیم بودجه است؛ اما همین موضوع ممکن است بسیاری اوقات با سیاست های دولت ها تناقض داشته باشد و بنا به شرایط آن ها بخواهند در یک استان خاص سهم بیشتری از بودجه را اختصاص بدهند. معمولاً دولت ها در برابر اصلاح ساختار بودجه مقاومت می کنند. البته نهادها و دستگاه های دیگری هم در این ماجرا ذی نفع هستند به طوری که حتی خود مجالس قبلی هم به علت همین تعارض منافع، تلاش جدی برای اصلاح ساختار بودجه نداشتند.

خبرگزاری ایسنا

برای مدیریت تعارض منافع طرح مجلس و لایحه دولت ادغام شود

مریم نقاشان (حقوقدان) - ۲۶ آذر ۹۹

◀ کلیات تعارض منافع

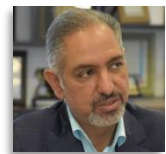
لایحه ۷۴ ماده‌ای دولت برای مدیریت تعارض منافع یا طرح مجلس در صورتی مصداق کامل مدیریت تعارض به معنای واقعی کلمه می‌باشد که بتواند شعارهای انتخاباتی از قبیل "ما آمده‌ایم که خود را وقف مردم کنیم" و یا "فقط برای ادای تکلیف آمده‌ایم" را به واقعیت نزدیک کند، اما رسالت کامل مدیریت تعارض در این لایحه دولت محسوس نمی‌باشد و در مقام مقایسه باید گفت که طرح مدیریت تعارض کمیسیون اجتماعی مجلس به مدیریت تعارض نزدیک‌تر است، اما این طرح نیز کاملاً مطابق استانداردهای مدیریت تعارض در کشورهای پیشرفته نمی‌باشد. نقاشان در رابطه با موضوع تعارض منافع بین نمایندگان مجلس تاکید کرد: مضمولین این طرح نه فقط دولت بلکه باید شامل همه اشخاص اثرگذار اعم از زیر مجموعه‌های قوه مقننه، مجریه، قضاییه و... باشد. اگر واقعاً قصد مدیریت تعارض وجود دارد بهتر است هم طرح ۲۷ ماده‌ای مجلس و هم لایحه ۷۴ ماده‌ای دولت به کمک الگوبرداری از کشورهای موفق در زمینه مدیریت تعارض بازنگری و تجمیع گردد تا آنچه هدف از مدیریت تعارض است محقق شود.

✉ [خبرگزاری ایسنا](#)

اجرای بخشنامه‌ی تعارض منافع در بهزیستی، کار مهم و ارزشمند است

حمیدرضا پوریوسف (مدیر کل بهزیستی خراسان رضوی) - ۲۷ آذر ۹۹

◀ تعارض منافع در سازمان بهزیستی

نظارت و بازرسی از مراکز غیر دولتی، اهمیت زیادی دارد و باید با دقت انجام شود. اجرای دقیق بخشنامه‌ی تعارض منافع در بهزیستی استان، یک کار مهم و ارزشمند است. اگر چه با مشکلاتی در اجرای این بخشنامه، روبرو شدیم و بعضی همکاران، از ما گلایه‌مند هم شدند اما ما اجرای قانون و سلامت اداری را بر مسائل دیگر ترجیح دادیم.

✉ [سایت سازمان بهزیستی کشور](#)

محتوای تصویری تعارض منافع

در هفته گذشته، یک برنامه‌ی تصویری مرتبط با تعارض منافع در فضای مجازی منتشر شد

🐦 [تعارض منافع نظام سلامت در بحران کرونا](#) / دکتر فاطمه حیدری (جراح و فوق تخصص چشم) / آپارات /

۲۶ آذر ۹۹

دومین گزارش شهروندی از مصداق تعارض منافع در نظام مهندسی ساختمان

کناره‌گیری سرپرست سازمان فناوری شهرداری تبریز؛ انتظار برای تعیین تکلیف عضویت در هیئت مدیره نظام مهندسی

خبرنامه‌ی هفتگی مدیریت تعارض منافع: در هفته‌ی جاری در اخبار اعلام شد که علی طوماری (عضو هیئت مدیره سازمان نظام مهندسی آذربایجان شرقی) بر اساس بخشنامه‌ی تعارض منافع وزارت راه و شهرسازی از سمت خود به عنوان سرپرست سازمان فناوری شهرداری تبریز استعفا کرده است. متن این خبر در شماره ۲۵ خبرنامه‌ی هفتگی تعارض منافع (خبرنامه‌ی جاری) اعلام شده است.

یکی از اعضای نظام مهندسی آذربایجان شرقی با ارسال مدارک و مستندات به آدرس الکترونیکی «خبرنامه هفتگی مدیریت تعارض منافع» به تشریح روند استعفای مذکور پرداخته و با استناد به تبصره ۴ بند پ ماده ۵۹ تصویب‌نامه هیئت وزیران در مورد مدیریت تعارض منافع در بخش مسکن و شهرسازی، خواستار استعفای آقای طوماری از هیئت مدیره‌ی نظام مهندسی ساختمان نیز شده است.

«خبرنامه‌ی هفتگی مدیریت تعارض منافع» پیش از این گزارش دریافتی در مورد نمونه‌ی دیگری از تعارض منافع در نظام مهندسی ساختمان فارس و شهردار منطقه ۱ شیراز را تشریح کرد که سبب استعفای این عضو نظام مهندسی شده بود. در نمونه‌ی اخیر، با توجه به استعفای آقای طوماری از سرپرستی سازمان فناوری شهرداری تبریز، لزوم کناره‌گیری وی از عضویت در هیئت مدیره نظام مهندسی آذربایجان شرقی توسط وزارت راه و شهرسازی در دست بررسی است که مطابق اعلام آقای طوماری، ایشان به نتیجه‌ی بررسی و اعلام رای وزارت راه و شهرسازی تمکین خواهد کرد.

با این مقدمه گزیده‌ای از گزارش شهروندی ارسال شده به خبرنامه تقدیم خوانندگان می‌شود. لازم به ذکر است که گزارش شهروندی دریافت شده، تفصیلی‌تر و حاوی نامه‌های زیادی به عنوان ضمیمه بوده است که به سبب ضوابط خبرنامه‌ی هفتگی در انتشار مطالب کوتاه، تلخیصی از آن ارائه می‌شود. خوانندگانی که مایل به مطالعه‌ی متن کامل مطلب ارسالی پیش رو هستند، می‌توانند با مکاتبه با ایمیل مرکز توانمندی‌سازی حاکمیت و جامعه جهاد دانشگاهی (info@iran-bssc.ir) متن کامل این مطلب رسیده را دریافت کنند.

گزارش شهروندی

در فصل ۴ نظام‌نامه انتخاباتی دور هشتم سازمان نظام مهندسی که توسط معاونت مسکن و ساختمان وزارت راه و شهرسازی در خرداد ماه سال ۱۳۹۷ ابلاغ قانونی گردیده و در صفحه ۱۵ آن، به شرایط انتخاب شونده‌گان اعضای هیات مدیره پرداخت شده است. در بند ۶-ح به تعارض منافع اشاره شده و از شرکت در انتخابات اعضای ارگان‌های مورد نظر تعارض منافع در انتخابات منع قانونی به عمل آمده است که در مورد کلیه سازمان‌های زیرمجموعه شهرداری مصداق می‌یابد. برای کنترل این مورد قانونگذار محترم اقدام به تهیه برگه خوداظهاری و تعهدنامه در بدو ثبت نام کاندیداهای هیات مدیره نموده که کاندیداها با امضای برگ خوداظهاری و تعهدنامه مطابق پیوست ۵ نظام‌نامه انتخاباتی پیش گفته، از غیر قانونی بودن شمولیت خود در حال و آینده در تصدی همزمان سمت‌های متعارض المنافع آگاه شده و با امضای خویش بر آن صحه می‌گذارند و کاندیداها اعلام می‌نمایند که عضو دستگاه‌های مشمول دستورالعمل تعارض منافع موضوع قانون نبوده و حتی در صورت انتخاب شدن به هیات مدیره نیز، در موقعیت‌های و سمت تعارض منافع قرار نگیرند. بنابراین سرپرست مستعفی سازمان فناوری شهرداری تبریز نمی‌تواند عدم آگاهی خود را در این مورد به جامعه مهندسی توجیه نماید و مشمولیت وی به بخشنامه تعارض غیر قابل انکار است.

با اعلام تعارض منافع نامبرده با توجه به قبول سمت سرپرستی سازمان فناوری و اطلاعات شهرداری تبریز در اردیبهشت سال ۹۹ و اعلام مشمولیت نامبرده در تاریخ تیرماه ۹۹ طی نامه وزارتی مبنی بر تعارض منافع از سوی دفتر تشکل‌های حرفه‌ای مستند به بند پ ماده ۵۹ آیین‌نامه اجرائی قانون نظام مهندسی اصلاحی ۹۴، و اعلام آن طی دو فقره نامه به تاریخ‌ها و شماره‌های ۸۵۸۰/۴۳۰ مورخ ۹۹/۷/۵ و ۹۷۰۰۲/۴۳۰ مورخ ۹۹/۷/۲۳، پخش شده در فضای مجازی، از سوی مدیر کل دفتر تشکل‌های حرفه‌ای وزارت راه و شهرسازی خطاب به مدیر کل راه و شهرسازی استان آذربایجان شرقی که مقرر گردیده، ایشان از عضویت در هیئت مدیره نظام مهندسی

بسمه تعالی

تعهد نامه عدم تعارض منافع

اینجانب عضو سازمان نظام مهندسی ساختمان استان و دارنده پروانه اشتغال به کار مهندسی به شماره مورخ در رشته معتبر تا تاریخ بدینوسیله اعلام می‌نمایم که مفاد نظام‌نامه هشتمین دوره انتخابات هیات مدیره‌های سازمان‌های نظام مهندسی ساختمان استان‌ها را بطور کامل مطالعه نموده‌ام و از مفاد آن آگاه می‌باشم. همچنین بدینوسیله اعلام می‌دارم که براساس مندرجات نظام‌نامه مذکور هیچگونه تعارض منافی با انتخاب به عنوان عضو هیات مدیره سازمان استان ندارم و در صورت انتخاب به عضویت هیات مدیره، در موقعیت‌هایی که در معرض تعارض منافع باشد، قرار نخواهم گرفت.

نام و نام خانوادگی

تاریخ

مهر و امضاء

صحت مهر و امضای خاتم / آقای گواهی می‌شود.

نام و نام خانوادگی و امضای کارمند هیات اجرایی

کناره‌گیری کنند. شایان ذکر است که با تعلل صورت‌گرفته، اقدام مقرر انجام نپذیرفته و نامبرده کماکان در سمت هیات مدیره سازمان حضور دارند.

در اینجا لازم است به متن مندرج در آیین‌نامه اجرائی قانون نظام مهندسی ساختمان اصلاحی سال ۹۴، در بند پ ماده ۵۹ آن، و تبصره های ۳ و ۴ آن در خصوص وقوع تصدی همزمان سمت‌های متعارض منافع و از بین رفتن و مستعفی بودن از هیات مدیره سازمان نظام مهندسی بااستناد تبصره ۴ بند پ ماده ۵۹ اشاره نمائیم.

شماره / ۱۶۰۲۷۷ / ت ۵۲۶۶۰ هـ
تاریخ ۱۳۹۴ / ۱۲ / ۵

جمهوری اسلامی ایران
رئیس جمهور
تصویب نامه هیات وزیران

تبصره ۳- به منظور رفع تعارض منافع و تسهیل رقابت سالم و اجتناب از اختلال در انجام وظایف، تصدی همزمان کارکنان دستگاه‌های نظارتی یا اجرائی مرتبط با موضوع قانون، مجاز نمی‌باشد.
تبصره ۴- داشتن شرایط ماده (۱۱) قانون و این ماده در تمام دوره عضویت در هیئت مدیره الزامی است و هرگاه عضو هیئت مدیره شرایط مذکور را از دست دهد، علاوه بر از دست دادن عضویت در هیئت مدیره از کلیه سمت‌هایی که به اعتبار این عضویت احراز کرده، ساقط می‌شود.

مطابق تبصره ۴ بند پ ماده ۵۹ تصویب‌نامه هیئت وزیران داشتن شرایط ماده (۱۱) قانون و این ماده در تمام دوره عضویت در هیات مدیره الزامی است و هرگاه عضو هیات مدیره شرایط مذکور را از دست بدهد، علاوه بر از دست دادن عضویت در هیات مدیره از کلیه سمت‌هایی که به اعتبار این عضویت احراز کرده، ساقط می‌شود.

گزارشگر مصادیق تعارض منافع باشید!

با گزارش مستند موارد نقض قوانین منع تعارض منافع در بخش‌های مختلف، به حل مشکلات مردم، تقویت اعتماد عمومی و کارآمدسازی نظام حکمرانی یاری رسانید:

info [at] iran-bssc.ir

تحلیل تعارض منافع در فضای مجازی: دولت و مجلس یازدهم؛ سرنوشت یک لایحه غیرسیاسی! آیا لایحه تعارض منافع قربانی کشمکش‌های سیاسی شده است؟

محمدحسین نعیمی پور

در حد فاصل بیستم تا بیست و ششم آذر ماه ۱۳۹۹ حدود ۲۷۸ مطلب با کلیدواژه تعارض منافع در رسانه‌های تلگرام، توئیتر و اینستاگرام تولید و باز نشر شده است. در این بازه زمانی در شبکه تلگرام ۱۷۸ مطلب، در شبکه توئیتر ۹۸ توئیٹ و در اینستاگرام ۲ پست در ارتباط با تعارض منافع به اشتراک گذاشته شده است. بیشترین سهم این تعداد مطلب متعلق به تلگرام با ۶۴٪ توجه رسانه‌ای - توئیتر ۳۵٪ و اینستاگرام ۱٪ - است. بخش عمده این مطالب به نقل قولی از رئیس جمهور در کنفرانس خبری هفته گذشته ایشان اختصاص دارد که از بررسی نشدن لوایح دولت در مبارزه با فساد، تعارض منافع و شفافیت در مجلس دهم و یازدهم انتقاد کرده است.

موضوع بررسی و تصویب لایحه مدیریت تعارض منافع در کشور به ویژه پس از شروع به کار مجلس یازدهم بسیار پر دامنه است و هفته‌ای نبوده است که معاون پارلمانی رئیس جمهور خواستار در دستور قرار گرفتن این لوایح به جا مانده از مجلس دهم در مجلس جدید نشود. اما متأسفانه به دلیل اختلافات سیاسی دولت و مجلس، نمایندگان محترم مجلس یازدهم ترجیح داده‌اند به جای بررسی لایحه دولت خود دست به کار شده و طرحی با همین عنوان طراحی کرده‌اند که در حال حاضر در کمیسیون اجتماعی مجلس مفاد آن در حال بحث و بررسی است. این در حالی است که همان طور که رئیس جمهور در کنفرانس خبری خود بیان کرد: «دولت یک بدنه کارشناسی عظیمی دارد و این بدنه کارشناسی را نمی‌توان با کمیسیون‌های مجلس و مرکز بررسی‌ها مجلس مقایسه کرد. لوایحی که در دولت تهیه می‌شود پخته و بررسی شده است. طبق قانون مجلس هم می‌تواند طرح داشته باشد اما اصل داستان لوایح است. عدم تناسب یعنی خواباندن لوایح دولت و رسیدگی به طرح‌های نمایندگان نمی‌تواند خیلی مفید باشد؛ بحث ما این است که چیزی تصویب شود که به نفع مردم باشد.»

همچنین مرکز پژوهش‌های مجلس هم در اظهار نظر کارشناسی خود در مورد طرح مدیریت تعارض منافع که توسط مجلس یازدهم ارائه شده است، طی گزارشی پیشنهاد کرده است: «با توجه به ایرادهای متعددی که اشاره شد و مشکلاتی که ممکن است در فرایند اجرا ایجاد شود، پیشنهاد می‌شود با استفاده از ظرفیت‌های قانونی پیش‌بینی شده در آیین‌نامه داخلی مجلس همچون ماده ۱۴۲ (کارگروه مرکز پژوهش‌ها) یا ماده ۵۹ (کمیته‌های داخلی کمیسیون مربوطه)، به صورت ویژه به موضوع پرداخته شده و اصلاحات لازم در متن طرح پیشنهادی اعمال گردد. همچنین جهت رفع مغایرت با اصل هفتادوپنجم قانون اساسی و مشارکت بیشتر ذینفعان به منظور فراهم شدن مقدمات اجرایی متناسب با حوزه‌های مختلف، پیشنهاد می‌گردد پیگیری‌های لازم جهت اعلام وصول لایحه «نحوه مدیریت تعارض منافع در انجام وظایف قانونی و ارائه خدمات عمومی» که به مجلس ارسال شده است در دستور کار قرار گیرد. براین

اساس، می‌توان با تشکیل کارگروه تخصصی مدیریت تعارض منافع و تجمیع و اصلاح مباحث طرح و لایحه (براساس ظرفیت ایجاد شده در تبصره «۱» ماده (۱۴۳) آیین نامه داخلی مجلس مبنی بر اختیار کمیسیون در تجمیع طرح‌ها و لایحه مشابه یا با موضوع مشترک یا نزدیک به هم در قالب یک گزارش)، مواد قانونی مؤثر و کارآمدی در راستای مدیریت تعارض منافع و پیشگیری از فساد ارائه کرد.»

سر انجام در ۲۷ مهرماه سال جاری سخنگوی کمیسیون اجتماعی مجلس اعلام کرد که با توجه به این که هم دولت لایحه‌ای در این رابطه ارائه داده است و هم نمایندگان مجلس یازدهم طرح حاوی ۲۷ ماده و تبصره را ارائه داده‌اند، پس از استماع نظرات پیشنهادات و نظرات نمایندگان در باره این طرح، کلیات طرح تصویب شد.

لایحه مدیریت تعارض منافع در حالی در این سال‌ها و ماه‌ها بر اثر سلايق و کش مکش‌های سیاسی بلاتکلیف مانده است، که فقدان توجه کافی به مفهوم تعارض منافع در فرهنگ تقنینی کشور سبب شده که حتی برخی قوانین ایجاد موقعیت‌های تعارض منافع را تشویق یا تکلیف کنند. همچنین در اجرا و عمل هم پایبندی لازم به قوانین نیم‌بند پراکنده‌ای که برخی اشکال تعارض منافع (مانند اشتغال همزمان کارمندان دولت در برخی موارد یا طرف معامله قرار گرفتن آنها با دولت) را ممنوع کرده است وجود نداشته باشد. یک حقوق دان و وکیل دادگستری (محمد صالح نقره‌کار) در این هفته در خصوص اهمیت لایحه در مصاحبه‌ای که با خبرگزاری ایسنا انجام داده و در توییتر بازتاب داشته است، می‌گوید: «بنده به دو لایحه شفافیت و تعارض منافع امیدوارم و معتقدم در ارتقای کیفیت حکمرانی ایران و میزان اثربخشی دولت، کیفیت تنظیم، حاکمیت قانون، کنترل فساد و پاسخگویی نقش اساسی خواهند داشت. جانمایه تعارض منافع این است که متکفلان امرعمومی و کارگزاران جمعی، در دوگانه و دوراهی انتخاب بین وظایف خود و منافع عمومی، اولی را برداشته و دومی را به پای آن ذبح کنند. این عملکرد مجرای سوء استفاده از جایگاه عمومی برای بدست آوردن منافع شخصی یا تباری و جناحی و قبیله‌ای و قبله‌ای و فامیلی و رانتی و قومی گردیده و خیر عمومی را به قربانگاه خیر خصوصی گسیل می‌دارد. لایحه تعارض منافع باید در مجلس بازبینی و تقویت شود تا زمینه سوء استفاده از قدرت عمومی بر خلاف خیر همگانی به صفر برسد. هر چه پیش‌بینی‌های نظارتی و ضمانت اجرای بازدارنده و تعقیبی منسجم‌تر و کارآمدتر باشد ضریب نفوذ فساد کاهنده‌تر خواهد بود.» وی همچنین معتقد است: «حکمرانی فسادستیز مرهون مدیریت تعارض منافع است. سیاست‌گذاری عمومی تابع اصول حقوق عمومی ناظر بر استقرار موازین منصفانه و تثبیت ملاحظات عادلانه‌ای است که محصول آن تامین منافع همگانی و خیر جمعی است.»

به هر حال امید است با توجه به اهمیت این موضوع از میان این تعاملات و کش واکش‌های سیاسی به زودی قانونی مستحکم و سازگار و با ضمانت اجرایی قوی در خصوص مدیریت تعارض منافع به تصویب برسد تا گام نخست برای رسیدگی همه‌جانبه و در همه سطوح به این مسئله برداشته شود.

به غیر از این موضوع، در فضای مجازی طی هفته گذشته مباحثی در زمینه تعارض منافع در صنعت فولاد، بودجه آموزش و پرورش و مدارس غیرانتفاعی در لایحه بودجه ۱۴۰۰، موانع ورود به بازار وکالت و تعرفه گذاری در نظام سلامت هم مطرح شده که برخی از آنها را در این مجال مرور خواهیم کرد:

بورس نیوز در توئیتر خود مصاحبه با رئیس اتحادیه فروشندگان فولاد را پوشش داده است که مدعی است: «بورس کالا جایگاه خوبی برای عرضه محصولات است، اما تضاد منافع دلیل مخالفت با عرضه فولاد در بورس است.» وی معتقد است: «خود فولادی‌ها نیز می‌دانند اگر خارج از چارچوب بورس بخواهند عمل کنند، نمی‌توانند آزادانه در قیمت بازار مانور دهند و باید تمام محصولات خود را در بورس عرضه و خریداران هم از بورس خرید خود را انجام دهند البته بورس نیز باید سازوکار شفاف داشته باشد. فولادی‌ها خواستار عرضه بخشی از محصولات خود در بازار هستند که این نقطه تعارض و تضاد منافع است که در حال حاضر ایجاد شده است. چرا که بسیاری از افرادی که در بازار توزیع کننده شدند به عنوان مصرف کننده، ورق‌های سهمیه‌ای را دریافت و در بازار آزاد با قیمت بالا می‌فروشند که نشان‌دهنده مسیر معیوب در این بین است. اگر ایراد این مسیر گرفته شود و فروش محصول بر اساس عرضه و تقاضا واقعی و کشف قیمت واقعی باشد عرضه محصول در بورس کالا بسیار مفید است و توزیع کننده در فضای شفاف بهتر می‌تواند تصمیم بگیرد.»

نکته: نمونه‌ای دیگر از تعارض منافی که کاملاً در بخش خصوصی وجود دارد و در گزارش تعارض منافع کارکنان صندوق‌های سرمایه‌گذاری بورسی که اخیراً از سوی مرکز توانمندسازی حاکمیت و جامعه منتشر شده است هم مصداق دیگری از آن مورد بررسی قرار گرفته است. این موضوع نشان می‌دهد که چنانچه مدیریت تعارض منافع جزو فرهنگ تقنینی و رگولاتوری کشور قرار نگیرد، حتی در بخش خصوصی که برخی تصور می‌کنند دست نامرئی آدام اسمیتی روابط را به کاراترین شکل تنظیم می‌کند با ناکارآمدی در کنار فساد مواجه خواهیم شد.

موضوع تعارض منافع در ایجاد موانع ورود به بازار وکالت و برخی مشاغل دیگر توسط کانون‌های صنفی آنها این هفته هم توسط موافقان و مخالفان در فضای مجازی مورد بحث قرار گرفت. کانال تلگرامی الف نیوز در مطلبی در کانال خود مدعی شده است: «شکست انحصار در پذیرش و اعطای پروانه فعالیت در مشاغل هم‌چون پزشکی، وکالت، دندانپزشکی و سردفتری می‌توان معادل نصف جمعیت بیکار کشور شغل ایجاد کرد.» همچنین به نقل از روزنامه جوان استدلال کرده است: «انحصار مشاغل دو وجه دارد؛ یکی در اعلام ظرفیت‌های پذیرش و دیگری در اعطای پروانه فعالیت صنفی است. ظرفیت رشته‌های پزشکی مدت‌هاست که بدون تغییر باقی مانده یا در بعضی موارد با تغییرات بسیار کمتر از نیاز جامعه روبه‌رو بوده است. در وکالت و سردفتری هم مدت‌هاست که اعطای پروانه فعالیت صنفی با انحصار عجیبی روبه‌رو است. علاوه بر این یک تعارض منافع عجیب دیگر هم رخ داده است: مراجع قانونگذار راجع به صنوف انحصاری، ذینفع انحصار هستند! کمیسیون بهداشت در مجلس متشکل از پزشکان است، کمیسیون حقوقی مجلس هم متشکل از قضات و وکلا؛ معلوم است خروجی این وضعی قوانینی علیه انحصار پزشکی و وکالت نخواهد بود.»

از این نظر انجمن‌های صنفی که در واقع منافع شاغلین صنف خود را نمایندگی می‌کنند و در صورت داشتن اختیارات قانونی معمولاً با ایجاد موانع ورود به بازار اشتغال خود برای بیکاران دارای تخصص در آن حوزه از منافع موکلین خود در برابر کاهش دستمزدها حفاظت می‌کنند، برای تصمیم‌گیری در مورد شرایط حرفه‌ای ورود به بازار دچار تعارض منافع اند. از سوی دیگر نهادهای قانون‌گذاری که چنین اختیاراتی به انجمن صنفی می‌دهند بنا بر ادعای روزنامه جوان در رشته مذکور اشتغال دارند و به دلیل تعارض منافع بوجود آمده قوانین در این زمینه به نفع اشتغال بیشتر و منافع عمومی تغییر نمی‌کند. دکتر داوود سوری در توییت خود در مورد این ادعا و راهکار ارائه شده مبنی بر «برداشتن انحصار در پذیرش و اعطای پروانه فعالیت در مشاغل» معتقد است:

«مغلطه است. ایجاد مانع در ورود به هر حرفه‌ای مذموم، اما تأیید و نظارت بر حداقل صلاحیت حرفه‌ای کاری پسندیده است، باید راهی جست که مانع از تداخل بین این دو شود. مشخصاً تأیید و نظارت بر حداقل‌ها، باید بر مبنای اصول مدون و پذیرفته شده حرفه‌ای باشد و نباید هم بر عهده اعضای فعال صنف باشد.»

و در ادامه راهکاری برای مدیریت این تعارض منافع در عرصه نظر ارائه کرده است:

«داود سوری: اینکه فردی شاغل در شغلی به دیگری اجازه بدهد که او نیز نه همکار بلکه رقیب او بشود و سهمی از بازار را بگیرد، مشخصاً مشمول تضاد منافع است و عامل انحصار اما نهادهای حرفه‌ای از افراد مطلع می‌توانند شکل بگیرد که این کار را انجام دهند. حقوقدانی که کار وکالت نکنند نداریم و یا پزشک؟ صحبت از حداقل‌ها برای ورود به بازار است که الزاماً تضمینی برای موفقیت هم نیست، قابلیت‌ها را بازار ارزش می‌گذارد.»

به هر حال برخی از شاغلین در این حرف معتقدند در صورت عدم سختگیری در شرایط ورود به بازار، مصرف‌کننده این خدمات با کیفیت پایین و حتی دردسرساز عرضه آنها رو به رو خواهد شد که تبعات اجتماعی مهمی خواهد داشت. اما چنین استدلالی در مورد بسیاری از مشاغل دیگر که انحصار ورود در آنها به این شدت نیست صادق است.

موضوع دیگری که همچنان در فضای مجازی مورد توجه است، تعارض منافع در نظام آموزش و پرورش است. در کانال تلگرامی دیده‌بان انقلاب خانم سیده فاطمه حبیبی به پیامد تعارض منافع در نظام آموزش و پرورش کشور در نحوه تخصیص بودجه در لایحه بودجه ۱۴۰۰ این‌گونه اشاره کرده است: «نه! باور کردنی نیست که دولت هدفش از خصوصی‌سازی آموزش کم کردن بار مالی باشد. وقتی صندوق حمایت از مؤسسان مدارس غیرانتفاعی، که پاییز سال ۹۷ رسماً آغاز بکار میکند، سال ۹۸، سی میلیارد پول از دولت گرفت، اما در بودجه ۱۴۰۰، #صدمیلیارد! یعنی ۲۳۳ درصد رشد. آن هم منهای بودجه سازمان مدارس غیردولتی، که بیش از ۴۰ میلیارد است. هولناک است، بیش از ۱۴۰ میلیارد برای مدارس غیردولتی، دولت بودجه اختصاص داده است. پارادوکس از این بزرگتر هم دیده‌اید؟ اصلاً چه انتظار نابجایی است که بخواهیم از مدیران آموزش پرورش - که همیشه از کمبود بودجه شاکی اند اعتراضی شنیده شود وقتی خودشان مالکان و مؤسسان مدارس غیرانتفاعی‌اند، و صندوق حمایت از مدارس مؤسسان مدارس غیرانتفاعی

برای حمایت از همین‌ها تأسیس شده است، که با صد میلیارد پول بی زبان این مملکت، کمکشان کند بیشتر کاسبی کنند، بیشتر کالای آموزش را بفروشند و فاصله‌های اجتماعی را نجومی تر کنند. تعارض منافع از این گل درشت تر هم مگر می‌شود؟!»

اشتغال همزمان مدیران آموزش و پرورش که در تابستان امسال در بخشنامه وزیر آموزش و پرورش ممنوع اعلام شد، همچنان آثار سیاستی خود را در قوانین و بودجه‌های سنواتی نشان می‌دهد و به نظر می‌رسد تنها با جا به جایی ظاهری مدیران دچار تعارض منافع، این سیاست‌ها و پیامدهای آن برای عموم جامعه تغییر نخواهد کرد. بلکه تغییر ریل در این مسیر مستلزم عزم ملی و بسیج اجتماعی برای اصلاح قوانینی از این دست است که منافع مهمی در درون و بیرون دولت مدافع و معمار آن هستند و در برابر چنین تغییری مقاومت می‌کنند.

با ما در تماس باشید

برای ارسال نقدها، نظرات و پیشنهادهای در مورد خبرنامه هفتگی تعارض منافع و همچنین یادداشت‌ها و تحلیل‌هایتان برای انتشار در خبرنامه با آدرس ایمیل مرکز توانمندسازی حاکمیت و جامعه جهاد دانشگاهی مکاتبه فرمایید:

info [at] iran-bssc.ir

پژوهشکده مطالعات توسعه

خبرنامه هفتگی مدیریت تعارض منافع

مجموعه مطالعه و پایش تعارض منافع در ایران - ۲۵

شماره بیست و پنجم - ۲۲ تا ۲۸ آذر ۱۳۹۹

دبیر خبرنامه: سمانه سهرابی

مجری: مرکز توانمندسازی حاکمیت و جامعه جهاد دانشگاهی

